

Quickscan Flora en Fauna

Concept

Herontwikkeling locatie De Hokhorst

gemeente Renswoude

In opdracht van de gemeente Renswoude

mei 2016

van den Bijtel ecologisch onderzoek

Quickscan Flora en Fauna

Herontwikkeling locatie De Hokhorst

gemeente Renswoude

In opdracht van de gemeente Renswoude

Tekst:	H.J.V. van den Bijtel
Fotografie:	H. van de Vendel
Beopublicatie:	201622
Mei 2016	
Omslagfoto	Westzijde van het plangebied met sporthal De Hokhorst

van den **Bijtel** ecologisch **o**nderzoek

Uilenkamp 22
3972 XS Driebergen-Rijsenburg
tel. 0343-521021
e-mail h.j.v.vdbijtel@planet.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Het onderzoek	1
3	Het plangebied	2
3.1	Ligging	2
3.2	Inrichting en gebruik	2
4	De plannen voor locatie De Hokhorst	4
5	De actuele en potentiële natuurwaarden van locatie De Hokhorst	4
5.1	Vaatplanten	4
5.2	Vleermuizen	4
5.3	Overige zoogdieren	5
5.4	Vogels	5
5.5	Reptielen en amfibieën	6
5.6	Insecten	6
6	De plannen in relatie tot wet- en regelgeving	7
6.1	Bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur	7
6.2	Flora- en Faunawet	7
7	Nader onderzoek	7
8	Conclusies	8
9	Geraadpleegde literatuur	10

Bijlagen

1 Inleiding

De gemeente Renswoude is bezig met de herontwikkeling van locatie De Hokhorst. Deze herontwikkeling, waarvoor een nieuw bestemmingsplan in procedure is, omvat de verplaatsing van basisschool De Borgwal naar locatie De Hokhorst, de vestiging van een kindercentrum en van een nieuwe kerk.

Ten behoeve van het nieuwe bestemmingsplan zijn gegevens nodig over de (mogelijke) aanwezigheid van strikter beschermde planten- en diersoorten en dient een eerste toetsing van de plannen aan de 'groene' wet- en regelgeving, in het bijzonder aan de Flora- en Faunawet, plaats te vinden.

In de huidige situatie bestaat een groot deel van locatie De Hokhorst uit een parkeerterrein voor de aangrenzende sportvelden en sporthal (HV)

2 Het onderzoek

Op 9 en 25 mei 2016 zijn twee veldbezoeken aan het plangebied gebracht. Het bezoek op 9 mei vond overdag plaats. Tijdens die bezoek is onderzoek uitgevoerd naar het (mogelijke) voorkomen van beschermde planten, zoogdieren (exclusief vleermuizen), reptielen, amfibieën en insecten. Tevens is onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van vogels met jaarrond beschermde nesten en zijn de bomen in het gebied afgezocht op de aanwezigheid van holten en nesten. Het bezoek op 25 mei vond plaats in de avond, even voor en na zonsondergang. Tijdens dit bezoek is onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen in en het gebruik van het plangebied door vleermuizen en nachactieve vogels.

3 Het plangebied

3.1 Ligging

Locatie De Hokhorst ligt aan de noordzijde van de bebouwde kom van Renswoude, aan de zuidzijde van de uitbreidingslocatie Beekweide 2. Het plangebied wordt aan de noordzijde begrensd door sportvelden en grasland met een voormalig agrarisch gebruik, aan de oostzijde door een grasland met een voormalig agrarisch gebruik, aan de zuidzijde door het Dickerijsterlaantje en aan de westzijde door sporthal De Hokhorst en sportvelden. Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 1,5 ha.

Figuur 1. Ligging van locatie De Hokhorst in de gemeente Renswoude (rood omljnd)

Bron luchtfoto: Provincie Utrecht

3.2 Inrichting en gebruik

Het overgrote deel van het plangebied bestaat uit een met klinkers bestraat parkeerterrein voor bezoekers van de aangrenzende sportvelden en sporthal De Hokhorst. Op en langs de randen van het parkeerterrein liggen plantsoenen die beplant zijn met sierstruiken en opgaande bomen (linden).

Aan de zuidzijde van het parkeerterrein staat een gebouwtje met een grondvlak van ca. 300 m² dat is opgetrokken uit portocabins waarin het huidige kindercentrum is gehuisvest. Rondom dit gebouwtje ligt een omheind gazon dat wordt gebruikt als speelplaats. Even ten westen van het kindercentrum ligt het verdroogde restant van een elzenbroekbosje. In de ondergroei van dit bosje, dat een oppervlak heeft van ca. 400 m², groeien planten als gele lis, gewone salomonszegel, hop, ijle zegge, wilde kamperfoelie en zwarte bes.

Het parkeerterrein wordt aan de oostzijde begrensd door een houtsingel van zwarte elzen, wilgen, jonge robinia's en gladde iepen, en enkele zomereiken met een ondergroei van onder andere fluitenkruid, gewone smeewortel, look-zonder-look en witte dovenetel. Direct ten oosten van deze houtsingel loopt een deels verlande watergang die in verbinding staat met de Fliertse Beek en die langs de zuidrand van het plangebied doorloopt naar het oosten. De oevervegetatie van deze watergang is redelijk goed ontwikkeld en bestaat onder andere uit gele lis, geoorde wilg, grote egelskop, grote lisdodde, harig wilgenroosje, moerasspirea, oeverzegge, riet, scherpe zegge en waterzuring. De watervegetatie was ten tijde van het veldbezoek (nog) matig ontwikkeld en bestond naast verschillende kroossoorten onder andere uit gewoon sterrenkroos, grof hoornblad, smalle waterpest en tenger fonteinkruid. In het water drijft veel flap en op sommige plekken aan de oevers treden kwelverschijnselen (bacterievliezen) op.

Beeld van de watergang ten oosten van het parkeerterrein met rechts daarvan de houtsingel van voornamelijk zwarte elzen en links het recent bewerkte agrarische perceel (HV)

Het meest oostelijke deel van het plangebied bestaat uit een agrarisch gebruikt perceel, dat kort voor het veldbezoek was bewerkt. Of dit perceel nog steeds een agrarisch gebruik heeft, is onduidelijk. Ten tijde van het veldbezoek bestond dit perceel als gevolg van de grondbewerking grotendeels uit kale grond.

Het plangebied wordt aan de zuidzijde over de gehele lengte begrensd door een eikensingel langs een zwakstromende waterloop. Onder de eiken groeit een grazige vegetatie van onder andere fluitenkruid, gestreepte witbol, kropaar en ridderzuring. Langs de oevers van de waterloop is een spaarzame begroeiing bestaande uit polletjes brede stekelvaren, ijle zegge en mannetjesvaren aanwezig.

4 De plannen voor locatie De Hokhorst

Op locatie De Hokhorst zal een nieuw schoolgebouw worden gebouwd waar basisschool De Borgwal zal worden gehuisvest. Deze school is nu gehuisvest aan de Lijsterbeslaan in Renswoude. Het nieuwe schoolgebouw krijgt een omvang van ca. 1300 m². Daarnaast zal op locatie De Hokhorst een kindercentrum worden gebouwd, waar tenminste 32 kinderen kunnen worden opgevangen. Het centrum krijgt een omvang van naar schatting 1000 m². De huidige plannen voor locatie De Hokhorst voorzien ook in de bouw van een nieuwe kerk. De kerkgemeenschap, die nu gehuisvest is in muziekgebouw 't Podium op de Nijborg 2, telt op dit moment 450 leden, maar verwacht te groeien naar 750 leden. Het nieuwe kerkgebouw krijgt een omvang van ca. 1800 m².

Als gevolg van de realisatie van de plannen voor locatie De Hokhorst zal de elzensingel ten oosten van het parkeerterrein verdwijnen en zal de aanwezige watergang moeten worden verlegd naar het oosten. Ook de meeste plantsoenen met opgaande bomen en struiken op het parkeerterrein zullen bij realisatie van de plannen verdwijnen.

5 De actuele en potentiële natuurwaarden van locatie De Hokhorst

5.1 Vaatplanten

In het plangebied komen ten minste 112 soorten vaatplanten voor (bijlage 1). Waarschijnlijk ligt het werkelijke aantal nog iets hoger, aangezien ten tijde van het veldbezoek nog niet alle soorten al boven de grond waren.

Onder de aangetroffen plantensoorten bevinden zich geen strikter beschermde soorten. Mogelijk komt in het gebied wel de licht beschermde brede wespenorchis voor. Deze soort was ten tijde van het veldonderzoek nog niet bovengronds.

5.2 Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek op 25 mei zijn in het gebied zes soorten vleermuizen waargenomen: ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.

Van de laatvlieger en de rosse vleermuis zijn tijdens het veldbezoek verspreid over het gebied af en toe jagende of langsvliegende individuen vastgesteld. Bij beide soorten ging het hierbij om slechts één exemplaar.

Van de ruige dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis zijn eveneens slechts één of twee exemplaren waargenomen. Bij deze soorten ging het echter om dieren die telkens gedurende enige tijd op dezelfde plek aan het jagen waren, en wel boven de hoek in de watergang langs het agrarisch gebruikte grasland (bijlage 2).

In een tijdsbestek van twee uur zijn hier zes keer jagende ruige dwergvleermuizen waargenomen die hier in totaal ongeveer veertig minuten aan het jagen waren. Opvallend was verder dat de eerste ruige dwergvleermuis al acht minuten na zonsondergang (tijd van zonsondergang 21:42 uur) verscheen. Dit wijst erop dat er op korte afstand van het plangebied een verblijfplaats aanwezig is.

De gewone grootoorvleermuis werd op deze locatie vier keer waargenomen, waarbij de totale jachtduur ca. 15 minuten bedroeg.

Voor zowel de ruige dwergvleermuis als de gewone grootoorvleermuis lijkt dit deel van het plangebied een vast jachtgebied te zijn, dat in de zin van de Flora- en Faunawet moet worden opgevat als een vaste rust- en verblijfplaats.

Van de gewone dwergvleermuis kunnen mogelijk twee gebiedsdelen worden aangemerkt als vast jachtgebied. Het gaat hierbij om de eikensingel langs de zuidrand van het gebied en de hoek in de watergang langs het agrarisch gebruikte grasland. Boven en tussen de kronen van de eiken werden vanaf negen minuten na zonsondergang tot het einde van het bezoek om 22:50 uur continu jagende individuen waargenomen. Het totale aantal dieren is gezien de lengte van de eikensingel moeilijk te bepalen, maar geschat wordt dat het om minstens tien dieren gaat. De verblijfplaatsen van deze gewone dwergvleermuizen bevinden zich waarschijnlijk in de woonhuizen ten zuiden van het plangebied. Boven de hoek in de watergang langs het agrarisch gebruikte grasland waren tijdens het veldbezoek ook langdurig gewone dwergvleermuizen aan het jagen. In een tijdsbestek van twee uur waren er zeker negentig minuten ten minste zeven gewone dwergvleermuizen aan het jagen. Het noord-zuid verlopende deel van de watergang (en de elzensingel) wordt door gewone dwergvleermuizen gebruikt als vliegroute. Tussen 22:00 uur en 22:30 uur werden ten minste vier gewone dwergvleermuizen waargenomen die over de watergang in de beschutting van de elzensingel naar het noorden vlogen. De dieren kwamen uit de woonwijk ten zuiden van het plangebied en vlogen al jagend naar het noorden. Vliegroutes moeten in de zin van de Flora- en Faunawet worden opgevat als een vaste rust- en verblijfplaats. Ook voor de watervleermuis vormt de omgeving van de hoek in de langs het agrarisch gebruikte grasland vermoedelijk een vast jachtgebied. In een tijdsbestek van twee uur waren hier gedurende ongeveer één uur één tot drie watervleermuizen aan het jagen. Daarnaast wordt de watergang door deze soort ook als vliegroute gebruikt. Tussen 21:55 uur en 22:20 uur werden ten minste vier watervleermuizen waargenomen die vanuit het oosten over de watergang kwamen aanvliegen en deze na het passeren van de hoek in noordelijke richting vervolgden. Welke route de dieren volgen vanaf de noordgrens van het plangebied, kon niet worden vastgesteld.

5.3 Overige zoogdieren

In het plangebied zijn geen strikter beschermde zoogdieren aangetroffen. Op grond van de aard en het gebruik van het terrein is het ook niet aannemelijk dat in het gebied strikter beschermde zoogdieren voorkomen.

5.4 Vogels

In het plangebied komen ten minste 28 soorten broedvogels voor (tabel 1). Alle vogels zijn gedurende de broedtijd strikt beschermd. Van de aangetroffen soorten is grauwe vliegen-vanger als gevoelig opgenomen op de Rode Lijst.

In het plangebied is één soort aangetroffen met jaarrond beschermde nesten: de ransuil. Tijdens het bezoek op 25 mei werd een jagend exemplaar gezien. In het gebied is slechts één groter nest gevonden dat door ransuilen als nest kan worden gebruikt. Dit nest, in een zomereik aan de noordzijde van de elzensingel, is evenwel bezet door eksters. Vanwege het ontbreken van geschikte nesten – ransuilen bouwen zelf geen nest maar gebruiken nesten van andere vogels – is het niet aannemelijk dat deze soort in het plangebied nestelt.

Voor andere soorten met jaarrond beschermde nesten, zoals roofvogels, is het gebied door inrichting en gebruik ongeschikt als broedhabitat. Voor soorten die in woonhuizen en andere gebouwen nestelen, zoals gierzwaluw en huismus, komen in het plangebied geen geschikte nestlocaties voor. Gierzwaluw en huismus foerageren wel in het plangebied. Gelet op het betrekkelijk intensieve gebruik van het gebied (verstoring) is het niet aannemelijk dat het bebouwen van het plangebied ertoe zal leiden dat de functionaliteit van de nabijgelegen broedplaatsen zal worden aangetast.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Rode Lijst	Oranje Lijst	Locatie
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>			eikensingel
Bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>			elzensingel
Bosuil	<i>Strix aluco</i>			elzensingel
Ekster	<i>Pica pica</i>			elzensingel
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>			elzensingel
Gaai	<i>Garrulus glandarius</i>			eikensingel
Grasmus	<i>Sylvia communis</i>			elzensingel
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	GE		eikensingel
Groenling	<i>Chloris chloris</i>			eikensingel
Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>			gehele gebied
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>			gehele gebied
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>			agrarisch grasland
Kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>			watergang
Koolmees	<i>Parus major</i>			eikensingel
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>			watergang
Merel	<i>Turdus merula</i>			gehele gebied
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>			eikensingel
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>			elzensingel
Roodborst	<i>Erethacus rubecula</i>			broekbosje en elzensingel
Tijftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>			gehele gebied
Tuinfluitier	<i>Sylvia borin</i>			elzensingel
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>			gehele gebied
Waterhoen	<i>Gallinula chloropus</i>			watergang
Wilde eend	<i>Anas platyrhynchos</i>			watergang
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>			broekbosje en elzensingel
Witte kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>			gehele gebied
Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>			gehele gebied
Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>			broekbosje en elzensingel

Tabel 4. Vastgestelde broedvogelsoorten

De soort waarbij in de kolom Rode Lijst de afkorting GE (gevoelig) staat, is opgenomen in deze lijst. De aanduiding verwijst naar de mate van bedreiging. In de kolom Locatie is aangegeven in welk element in het plangebied de soort is aangetroffen.

5.5 Reptielen en amfibieën

In het plangebied zijn geen strikter beschermde reptielen en amfibieën aangetroffen. Reptielen komen in het gebied naar alle waarschijnlijkheid in het geheel niet voor. De enige soort die op grond van het habitat in het plangebied aanwezig zou kunnen zijn, is de ringslang. Echter, gelet op de verspreiding van de soort in de omgeving, de geïsoleerde ligging van het terrein en de geringe oppervlakte potentieel geschikt habitat is het niet aannemelijk dat in het gebied ringslangen aanwezig zijn.

In het gebied komen vier soorten amfibieën voor: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker. Deze soorten zijn licht beschermd. Het is niet aannemelijk dat in het plangebied strikter beschermde soorten (Alpenwatersalamander, kamsalamander, poelkikker en heikikker) aanwezig zijn. Deze beoordeling is gebaseerd op de verspreiding van de verschillende soorten in de omgeving, de geïsoleerde ligging van het plangebied, de matige kwaliteit van de habitat en de geringe oppervlakte potentieel geschikt habitat.

5.6 Insecten

In het plangebied zijn geen biotopen aanwezig die geschikt zijn als habitat voor strikter beschermde insecten. Wel komen er in het gebied verschillende algemene soorten voor. Tijdens het veldbezoek, toen nog maar een fractie van de insectensoorten actief was, zijn enkele algemene soorten dagvlinders (klein koolwitje, klein geaderd witje, citroenvlinder, boomblauwtje en bont zandogje) en waterjuffers en libellen (vuurjuffer, lantaarntje, azuurwaterjuffer) gezien.

6 De plannen in relatie tot wet- en regelgeving

6.1 Bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur

De locatie De Hokhorst in Renswoude ligt buiten de Ecologische Hoofdstructuur (EHS; Provincie Utrecht 2013a,b, 2014). Dit houdt in dat de voorgenomen ontwikkelingen in het gebied niet behoeven te worden getoetst aan het nee, tenzij-regime.

6.2 Flora- en Faunawet

In het plangebied zijn zes soorten vleermuizen vastgesteld. Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd en opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Van vier soorten (ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis) lijken in het plangebied vaste jachtgebieden aanwezig te zijn. In de zin van de Flora- en Faunawet moeten vaste jachtgebieden worden opgevat als vaste rust- en verblijfplaats. Realisatie van de plannen zal tot gevolg hebben dat deze vaste rust- en verblijfplaatsen verloren gaan. Voor het verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd. Van twee soorten vleermuizen (gewone dwergvleermuis en watervleermuis) komen in het plangebied vliegroutes voor. In de zin van de Flora- en Faunawet moeten ook vliegroutes worden opgevat als vaste rust- en verblijfplaats. Realisatie van de plannen zal tot gevolg hebben dat deze vaste rust- en verblijfplaatsen verloren gaan. Voor het verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd.

Het is niet aannemelijk dat in het plangebied winter-, zomer- en/of kraamverblijven van vleermuizen aanwezig zijn. Er staan in het plangebied namelijk geen gebouwen die als verblijfplaats kunnen fungeren en evenmin zijn er bomen met holten aangetroffen. Veel opgaande bomen in het plangebied zijn relatief jong en hebben stammen die niet dik genoeg zijn om geschikte holten te herbergen. Wel kunnen in het gebied mogelijk paarverblijven van enkele soorten aanwezig zijn. Of dit al dan niet het geval is, zal nader onderzoek moeten uitwijzen.

Om te voorkomen dat de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet ten aanzien van (algemene) broedvogels worden overtreden, dient het dempen en verplaatsen van de watergang, het kappen van bomen en rooien van struiken te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels.

In zijn algemeenheid wordt voor het broedseizoen de periode 1 maart tot en met 15 juli aangehouden. Sommige soorten kunnen ook vóór 1 maart of na 15 juli (tot in september) nestelen. Het is derhalve raadzaam om voorafgaand aan de werkzaamheden de watergang, bomen en struiken te (laten) controleren op de eventuele aanwezigheid van in gebruik zijnde vogelnesten. Worden deze aangetroffen, dan dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot de vogels de nesten uit eigener beweging hebben verlaten.

7 Nader onderzoek

In het kader van de procedure voor het bestemmingsplan moet de gemeente met betrekking tot de Flora- en Faunawet bij het bevoegd gezag (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het ministerie van Economische Zaken) een verklaring van geen bedenkingen aanvragen op basis van een ontheffingaanvraag Flora- en Faunawet die gelijktijdig wordt ingediend met de aan te vragen omgevingsvergunning.

Een voorwaarde om voor een dergelijke verklaring in aanmerking te komen, is dat de gegevens over het voorkomen van flora en fauna in het plangebied verzameld dienen te zijn conform de geldende onderzoeksrichtlijnen en -protocollen. In het plangebied De Hokhorst komen zes soorten strikt beschermde vleermuizen voor, waarvan van vier soorten mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn. Om voor deze soorten voor een verklaring van geen bedenkingen in aanmerking te komen, zal het onderzoek naar het voorkomen van en het terreingebruik door deze soorten moeten voldoen aan de vereisten van het vleermuisen-protocol (Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging 2013). Dit betekent dat er in de periode juni tot en met september 2016 nog extra veldonderzoek zal moeten worden uitgevoerd.

Tijdens de veldbezoeken werd duidelijk dat de watergang langs het agrarisch gebruikte grasland in potentie geschikt is als habitat voor grote en kleine modderkruiper. Omdat beide soorten strikter beschermd zijn en de betreffende watergang ten behoeve van de realisatie van de plannen naar het oosten zal moeten worden verlegd, waardoor het huidige potentiële leefgebied van deze soorten wordt vernietigd, is het raadzaam de watergang te laten bemonsteren op de aanwezigheid van beschermde vissoorten.

8 Conclusies

Aanwezige en mogelijk aanwezige strikter beschermde soorten

- ❑ In het plangebied zijn geen strikter beschermde vaatplanten aangetroffen.
- ❑ In het plangebied zijn zes soorten vleermuizen vastgesteld: ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.
- ❑ Van vier soorten (ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis) komen (mogelijk) vaste jachtgebieden voor.
- ❑ Van twee soorten (gewone dwergvleermuis en watervleermuis) zijn vliegroutes vastgesteld.
- ❑ Het is niet aannemelijk dat in het plangebied winter-, zomer- en/of kraamverblijven aanwezig zijn, omdat er in het gebied geen geschikte gebouwen staan en er geen bomen met holten zijn aangetroffen. Wel kunnen van één of meer soorten paarverblijven aanwezig zijn.
- ❑ In het plangebied broeden ten minste 28 algemene vogelsoorten, die gedurende de broedtijd beschermd zijn.
- ❑ In het plangebied is een jagend exemplaar van de ransuil waargenomen. Het is niet aannemelijk dat deze soort, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, in het plangebied broedt, aangezien er geen geschikte nesten voorkomen die niet al door andere vogelsoorten worden gebruikt.
- ❑ Het is niet aannemelijk dat in het gebied nog andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voorkomen omdat óf het habitat ongeschikt is (onder andere voor roofvogels) óf geschikte nestgelegenheid ontbreekt (gierzwaluw, huismus).
- ❑ In het plangebied zijn geen strikter beschermde reptielen en amfibieën aangetroffen. Om verschillende redenen is het ook niet aannemelijk dat deze aanwezig zijn.
- ❑ In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor strikter beschermde insectensoorten. Deze zullen in het gebied dan ook niet voorkomen.

De plannen in relatie tot de Flora- en Faunawet

- ❑ Op grond van de bevindingen tijdens het veldbezoek op 25 mei is het aannemelijk dat in het plangebied vaste jachtgebieden aanwezig zijn van ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis, die in de zin van de Flora- en Faunawet moeten worden opgevat als vaste rust- en verblijfplaatsen.
- ❑ Op grond van de bevindingen tijdens het veldbezoek op 25 mei is het aannemelijk dat in het gebied vliegroutes aanwezig zijn van gewone dwergvleermuis en watervleermuis, die in de zin van de Flora- en Faunawet moeten worden opgevat als vaste rust- en verblijfplaatsen.
- ❑ De realisatie van de plannen voor locatie De Hokhorst zal ertoe leiden dat deze vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden verstoord en/of vernield. Voor het verstoren en vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de strikt beschermde vleermuizen dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd.
- ❑ Om overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet ten aanzien van (algemene) broedvogels te voorkomen, dienen de werkzaamheden ter voorbereiding van de nieuwbouw te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen, bij voorkeur in de periode begin oktober tot begin februari.

Nader onderzoek

- ❑ Om te kunnen voldoen aan de onderzoeksvereisten van het vleermuizenprotocol, een voorwaarde om in aanmerking te komen voor een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet én voor een verklaring van geen bedenkingen, zal in de periode juni tot en met september aanvullend veldonderzoek moeten worden uitgevoerd.
- ❑ Uit het veldonderzoek is gebleken dat de watergang langs het agrarisch gebruikte grasland in potentie geschikt is als habitat voor grote en kleine modderkruiper. Omdat beide soorten strikter beschermd zijn en de betreffende watergang ten behoeve van de realisatie van de plannen naar het oosten zal moeten worden verlegd, waardoor het huidige potentiële leefgebied van deze soorten wordt vernietigd, is het raadzaam de watergang te laten bemonsteren op de aanwezigheid van beschermde vissoorten.

9 Geraadpleegde literatuur

- Dienst Regelingen van het ministerie van LNV 2009. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Brief, Den Haag.
- Dienst Regelingen van het ministerie van EI&I 2011. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Den Haag.
- Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging 2013. Het protocol voor vleermuisinventarisaties (www.natuurnet.nl).
- Ministerie van LNV 2000. Bescherming van planten en dieren. *Over de Flora- en Faunawet*. Brochure nr. 03. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2002a. Ter bescherming van onvervangbare flora en fauna. Algemene toelichting op de Flora- en Faunawet. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2002b. Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen en dergelijke. Over de Flora- en Faunawet in Nederland. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Ministerie van LNV 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren. De Flora- en Faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes. Ministerie van LNV, 's Gravenhage.
- Provincie Utrecht 2013a. Structuurvisie Provincie Utrecht 2013-2028. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2013b. Provinciale Ruimtelijke Verordening, Provincie Utrecht 2013. Ex artikel 4.1 eerste lid, Wro. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2014. Partiële Herziening van de Structuurvisie Provincie Utrecht 2013-2028 & Verordening 2013. Rapport, Utrecht.

Geraadpleegde websites:

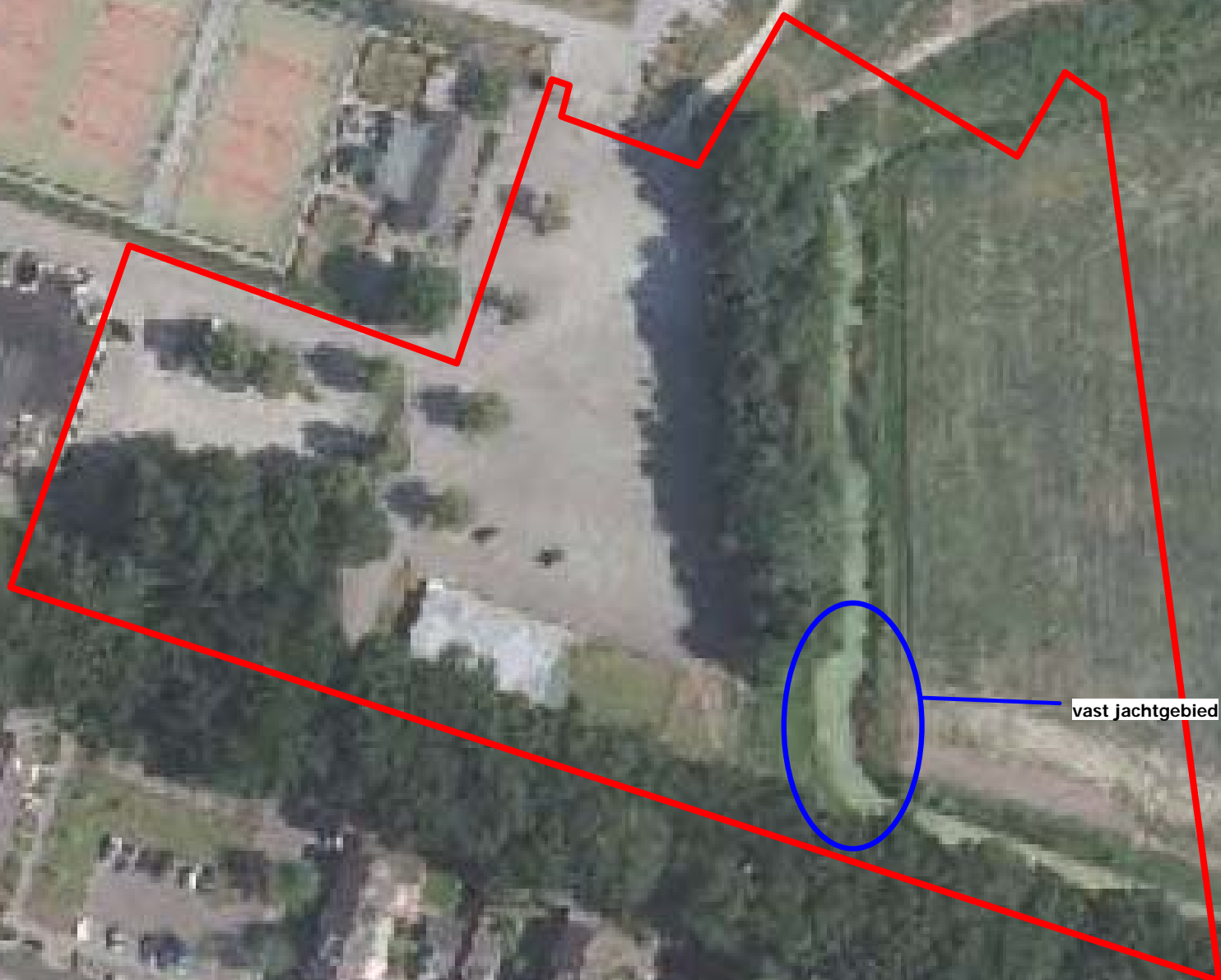
www.provincie-utrecht.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl

Bijlage 1. Vastgestelde plantensoorten	
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Beuk	<i>Fagus sylvatica</i>
Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris</i>
Bitterzoet	<i>Solanum dulcamara</i>
Bleke klaproos	<i>Papaver dubium</i>
Brede stekelvaren	<i>Dryopteris dilatata</i>
Bultkroos	<i>Lemna gibba</i>
Canadese fijnstraal	<i>Conyza canadensis</i>
Dagkoekoeksbloem	<i>Silene dioica</i>
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>
Engels raaigras	<i>Lolium perenne</i>
Fioringras	<i>Agrostis stolonifera</i>
Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i>
Framboos	<i>Rubus idaeus</i>
Geel nagelkruid	<i>Geum urbanum</i>
Gekroesde melkdistel	<i>Sonchus asper</i>
Gele lis	<i>Iris pseudacorus</i>
Geoorde wilg	<i>Salix aurita</i>
Gestreepte witbol	<i>Holcus lanatus</i>
Gewone braam	<i>Rubus fruticosus</i>
Gewone hennepnetel	<i>Galeopsis tetrahit</i>
Gewone melkdistel	<i>Sonchus oleraceus</i>
Gewone paardenbloem	<i>Taraxacum officinale</i>
Gewone raket	<i>Sisymbrium officinale</i>
Gewone salomonszegel	<i>Polygonatum multiflorum</i>
Gewone smeerwortel	<i>Symphytum officinale</i>
Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>
Gewoon herderstasje	<i>Capsella bursa-pastoris</i>
Gewoon speenkruid	<i>Ranunculus ficaria bulbilifer</i>
Gewoon sterrenkroos	<i>Callitriche platycarpa</i>
Gewoon struisgras	<i>Agrostis capillaris</i>
Gewoon varkensgras	<i>Polygonum aviculare</i>
Gladde iep	<i>Ulmus minor</i>
Glanshaver	<i>Arrhenatherum elatius</i>
Grauwe wilg	<i>Salix cinerea cinerea</i>
Greppelrus	<i>Juncus bufonius</i>
Grof hoornblad	<i>Ceratophyllum demersum</i>
Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>
Grote egelskop	<i>Sparganium e. erectum</i>
Grote lisdodde	<i>Typha latifolia</i>
Grote vossenstaart	<i>Alopecurus pratensis</i>
Grote wederik	<i>Lysimachia vulgaris</i>
Grote weegbree	<i>Plantago major major</i>
Haagbeuk	<i>Carpinus betulus</i>
Harig wilgenroosje	<i>Epilobium hirsutum</i>
Hazelaar	<i>Corylus avellana</i>
Heermoes	<i>Equisetum arvense</i>
Hoge cyperzegge	<i>Carex pseudocyperus</i>
Hop	<i>Humulus lupulus</i>
Hulst	<i>Ilex aquifolium</i>
IJle zegge	<i>Carex remota</i>
Italiaans raaigras	<i>Lolium multiflorum</i>
Kantige basterdwederik	<i>Epilobium tetragonum</i>
Kleefkruid	<i>Galium aparine</i>
Klein kroos	<i>Lemna minor</i>
Klein kruiskruid	<i>Senecio vulgaris</i>
Kleine veldkers	<i>Cardamine hirsuta</i>

Bijlage 1. Vastgestelde plantensoorten	
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Klimop	Hedera helix
Klimopereprijs	Veronica hederifolia
Kluwenhoornbloem	Cerastium glomeratum
Kropaar	Dactylis glomerata
Kruipende boterbloem	Ranunculus repens
Kruipertje	Hordeum murinum
Krulzuring	Rumex crispus
Kweek	Elytrigia repens
Liggende vetmuur	Sagina procumbens
Linde	Tilia spec.
Look-zonder-look	Alliaria petiolata
Madeliefje	Bellis perennis
Mannetjesvaren	Dryopteris filix-mas
Melganzenvoet	Chenopodium album
Moerasspirea	Filipendula ulmaria
Oeverzegge	Carex riparia
Pitrus	Juncus effusus
Plat beemdgras	Poa compressa
Plataan	Platanus hispanica
Puntkroos	Lemna trisulca
Raapzaad	Brassica rapa
Reukeloze kamille	Tripleurospermum maritimum
Ridderzuring	Rumex obtusifolius
Riet	Phragmites australis
Rietgras	Phalaris arundinacea
Robinia	Robinia pseudoacacia
Rood zwenkgras	Festuca rubra
Ruw beemdgras	Poa trivialis
Scherpe zegge	Carex acuta
Schietwilg	Salix alba
Sint-Janskruid	Hypericum perforatum
Smalle waterpest	Elodea nuttallii
Spaanse aak	Acer campestre
Straatgras	Poa annua
Straatliefdegras	Eragrostis pilosa
Tenger fonteinkruid	Potamogeton pusillus
Tijmpereprijs	Veronica serpyllifolia
Veldbeemdgras	Poa pratensis
Veldereprijs	Veronica arvensis
Vogelkers	Prunus padus
Vogelmuur	Stellaria media
Vroegeling	Erophila verna
Waterzuring	Rumex hydrolapathum
Wilde kamperfoelie	Lonicera periclymenum
Wilde lijsterbes	Sorbus aucuparia
Witte dovenetel	Lamium album
Witte els	Alnus incana
Witte honingklaver	Melilotus albus
Witte waterlelie	Nymphaea alba
Zachte dravik	Bromus hordeaceus
Zachte ooievaarsbek	Geranium molle
Zandraket	Arabidopsis thaliana
Zevenblad	Aegopodium podagraria
Zomereik	Quercus robur
Zwarte bes	Ribes nigrum
Zwarte els	Alnus glutinosa

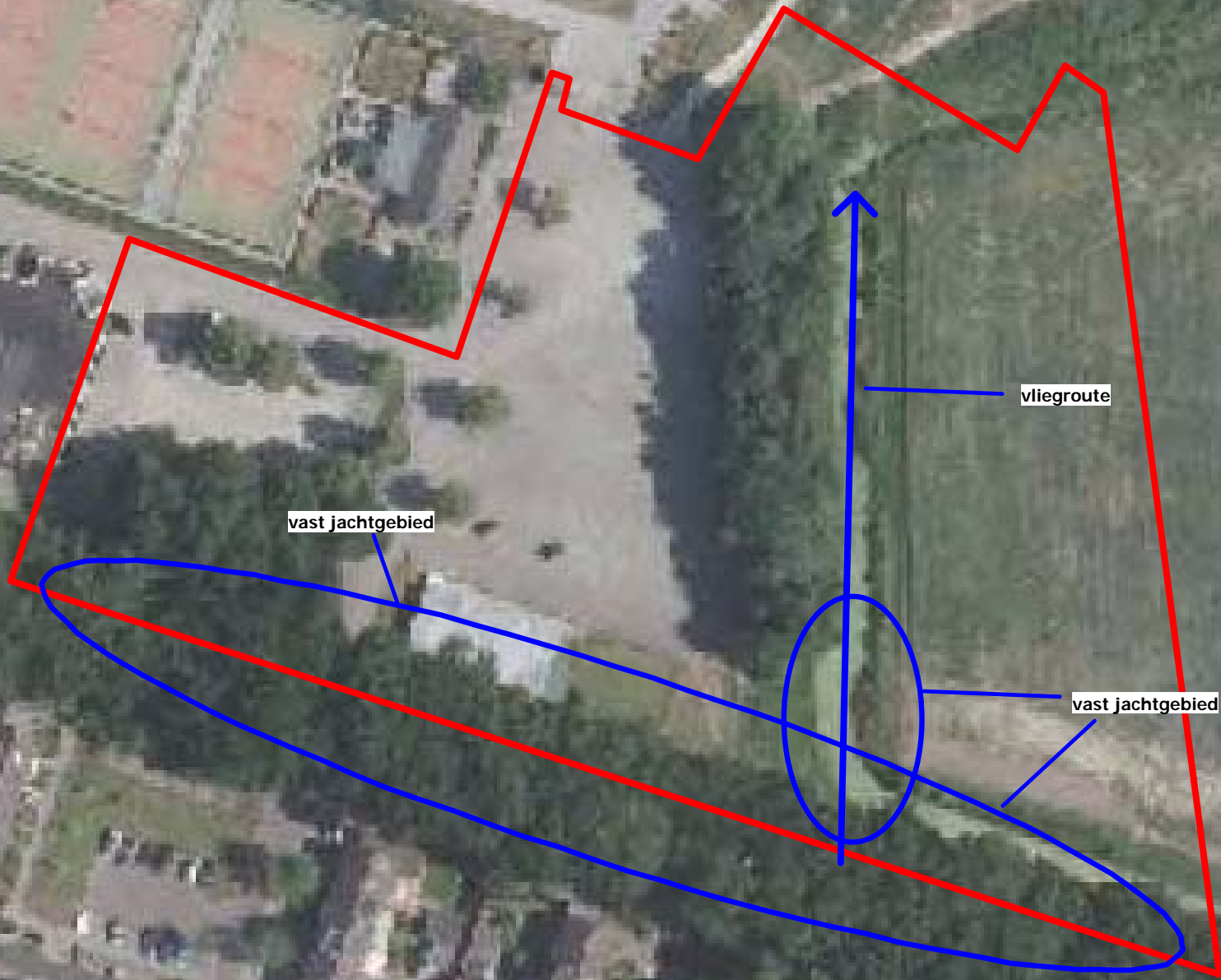
Bijlage 2 Mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen vleermuizen

Ruige dwergvleermuis

vast jachtgebied

Gewone dwergvleermuis

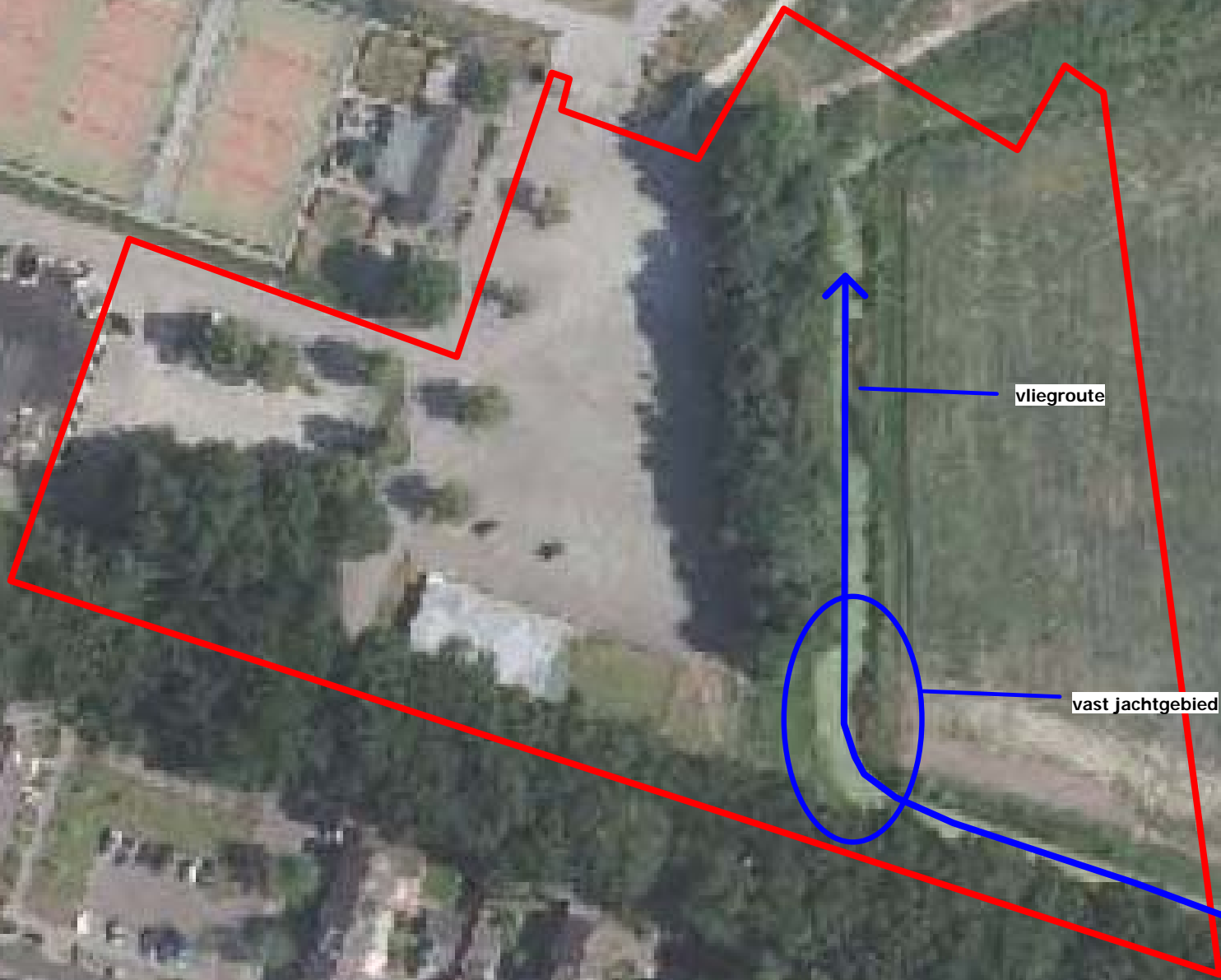

vast jachtgebied

vliegroute

vast jachtgebied

Watervleermuis

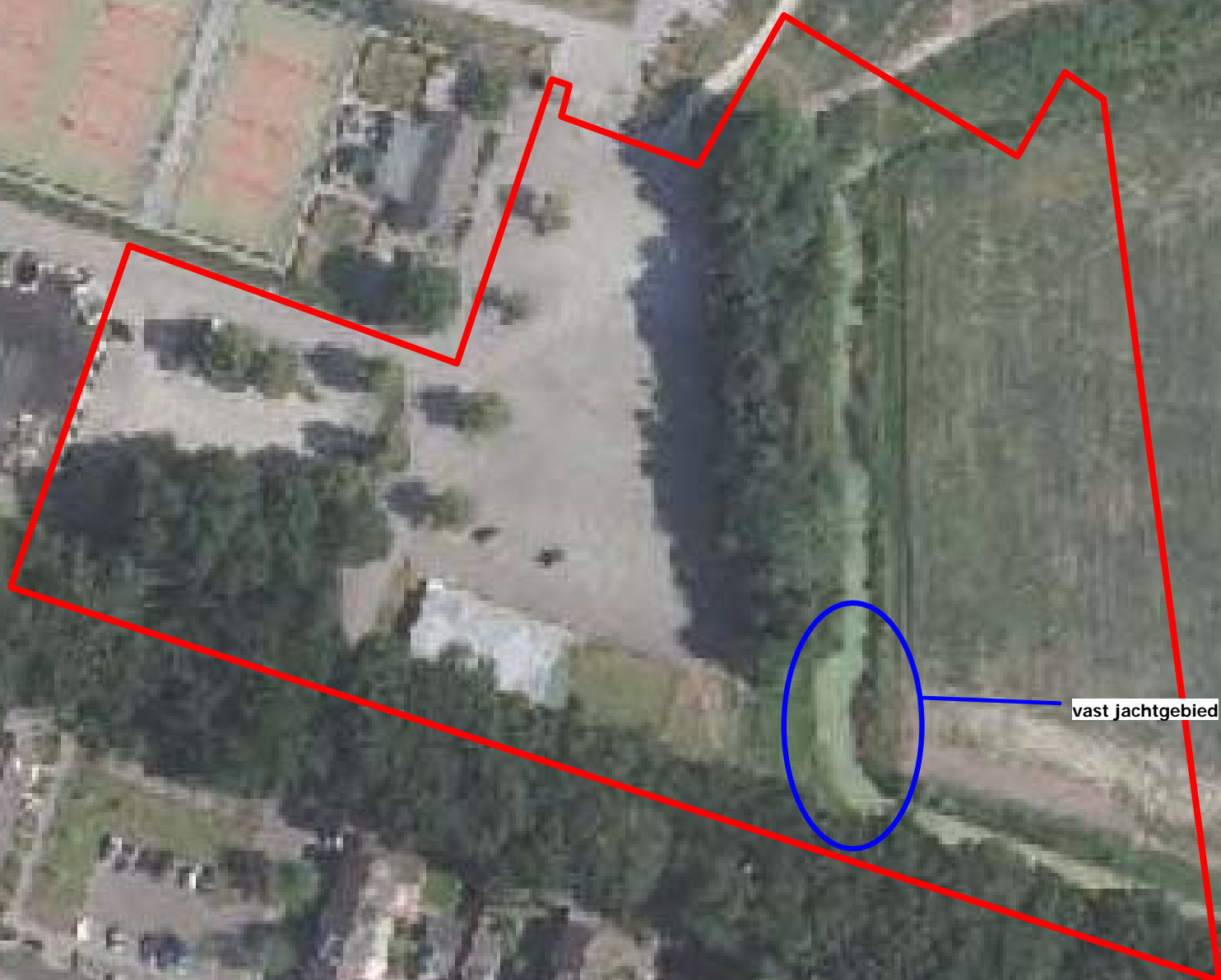

vliegroute

vast jachtgebied

vliegroute

Gewone grootoorvleermuis

vast jachtgebied